

NAČINI SPREMEMBE OSEBNEGA IMENA

Vprašanje številka 1: otroku želim spremeniti osebno ime; kako lahko to storim?

Odgovor številka 1:

Za spremembo osebnega imena lahko zaprosita oče ali mati otroka oziroma otrokov zakoniti zastopnik. Za spremembo lahko zaprosi tudi njegov skrbnik s soglasjem pristojnega centra za socialno delo.

Kadar starši živijo ločeno, lahko zahteva spremembo osebnega imena otroku tisti od staršev, pri katerem otrok živi oziroma kateremu je zaupan v varstvo in vzgojo, če s tem soglaša drugi starš. Če drugi starš ne soglaša s spremembo osebnega imena mladoletnemu otroku, jima sporazumno odločitev pomaga doseči center za socialno delo. Če se starša tudi ob pomoči centra za socialno delo ne sporazumeta o otrokovem novem osebnem imenu, o utemeljenosti zahtevka odloči sodišče v nepravdnem postopku na predlog enega ali obeh staršev. Predlogu mora biti priloženo dokazilo pristojnega centra za socialno delo, da sta se starša ob njegovem sodelovanju poskušala sporazumeti o otrokovem novem osebnem imenu. Preden sodišče odloči, mora pridobiti mnenje pristojnega centra za socialno delo o koristi otroka. Pravnomočna odločba sodišča o utemeljenosti zahtevka mora biti priložena zahtevi za spremembo osebnega imena mladoletni osebi. Soglasje enega od staršev ni potrebno, če njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica.

O spremembi osebnega imena mladoletnega otroka odloča upravna enota, kjer je vloga vložena. Če je otrok starejši od 9 let, mora s spremembo osebnega imena soglašati.

Za prvo odločbo o spremembi osebnega imena je predpisana upravna taksa, ki znaša 42,54 €, za vsako naslednjo odločbo o spremembi osebnega imena, izdano na zahtevo stranke, se plača dvakratna vrednost taksne in znaša 85,08 €.

Vprašanje številka 2: sem polnoleten; kaj potrebujem za spremembo osebnega imena?

Odgovor številka 2:

Osebno ime je pravica državljana in služi za razločevanje ter identifikacijo fizičnih oseb. Vsakdo je dolžan uporabljati svoje osebno ime. To je sestavljeno iz imena in priimka. Ime in priimek sta vsak zase lahko sestavljena iz več besed, ki tvorijo celoto. Za pravni promet izbrani priimek in ime sta lahko sestavljena vsak iz največ dveh besed oziroma dveh nedeljivih celot. Osebno ime se lahko tudi spremeni. Za spremembo osebnega imena (priimka, imena ali celega osebnega imena) na podlagi odločbe lahko zaprosi polnoletni državljan Republike Slovenije.

O prošnji za spremembo osebnega imena odloča upravna enota, pri kateri je bila prošnja vložena. Ne dovoli se sprememba osebnega imena osebi, ki je bila obsojena za kaznivo

dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe. Podatke iz kazenske evidence in podatke o kazenskem postopku lahko organ, ki odloča o spremembi, pridobi ali preveri sam, če prosilec oziroma prosilka navedenih dokazil ne priloži k prošnji za spremembo osebnega imena ali če dvomi v verodostojnost dokazil, ki jih je prosilec priložil. Ob vsaki spremembi osebnega imena, mora oseba spremeniti tudi vse osebne dokumente.

Za prvo odločbo o spremembi osebnega imena je predpisana upravna taksa, ki znaša 42,54 €, za vsako naslednjo odločbo o spremembi osebnega imena, izdano na zahtevo stranke, se plača dvakratna vrednost taksne in znaša 85,08 €.

Vprašanje številka 3: kateri so zadržki za spremembo osebnega imena?

Odgovor številka 3:

Sprememba osebnega imena, priimka ali imena se ne dovoli osebi, ki je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe.

Če je osebno ime, priimek ali ime spremenjeno osebi, zoper katero teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, je treba v treh dneh od veljavnosti spremembe o tem obvestiti pristojno sodišče.

Podatke iz kazenske evidence in podatke o kazenskem postopku v skladu z določbami petega odstavka 139. člena Zakona o splošnem upravnem postopku, pristojni organ pridobi ali preveri sam, če prosilec navedenih dokazil ne priloži k prošnji za spremembo osebnega imena ali če dvomi v verodostojnost dokazil, ki jih je prosilec priložil.

Zakon določa en sam zadržek, za spremembo osebnega imena in sicer, da se sprememba ne dovoli osebi, ki je bila obsojena za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe. Osebno ime se lahko spremeni tudi osebi, zoper katero teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, pristojni organ pa mora v tem primeru o spremembi v treh dneh od spremembe obvestiti pristojno sodišče. Dokazila iz kazenske evidence in podatke o uvedbi kazenskega postopka mora predložiti prosilec k prošnji za spremembo osebnega imena, pristojni organ pa jih lahko pridobi sam, če prosilec teh dokazil ne predloži, prav tako lahko pristojni organ podatke iz predloženih dokazil tudi preveri, če dvomi v njihovo verodostojnost.

Vprašanje številka 4: od kdaj velja in kakšne so možnosti pri spremembi priimka po sklenitvi zakonske zveze?

Odgovor številka 4:

Zakonca se lahko ob sklenitvi zakonske zveze sporazumeta, da si za priimek vzameta priimek enega ali drugega ali da obdržita vsak svoj priimek ali da vsak od njiju doda svojemu priimku priimek drugega zakonca ali da eden oziroma oba zakonca vzameta priimek drugega in temu priimku dodata svoj priimek. Po sklenjeni zakonski zvezi mora zakonec, ki je spremenil priimek zamenjati osebne dokumente.

Vprašanje številka 5: kako je s spremembo priimka po razvezi zakonske zveze?

Odgovor številka 5:

Ob razveljavitvi ali razvezi zakonske zveze, razvezana zakonca obdržita priimek, ki sta ga izbrala ob sklenitvi zakonske zveze.

Zakonec, ki je ob sklenitvi zakonske zveze spremenil priimek, lahko pri Upravni enoti v šestih mesecih po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze poda izjavo, da želi imeti priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo te zakonske zveze.

Navedeno izjavo se lahko poda le, če v času trajanja zakonske zveze priimka ni spreminjal. Plačilo upravne takse ni predpisano.

Vprašanje številka 6: kako je s spremembo osebnega imena ob priznanju očetovstva?

Odgovor številka 6:

Do dopolnjenega osemnajstega leta starosti lahko starši ob priznanju očetovstva otroku določijo novo osebno ime z izjavo.

Izjava o določitvi novega osebnega imena otroku mora biti podana na zapisnik o priznanju očetovstva.

Za določitev novega osebnega imena otroku, ki je star več kakor devet let, je potrebna tudi njegova privolitev, če je glede na svoj osebnostni razvoj sposoben izraziti svojo voljo.

Možnost spremembe otrokovega osebnega imena ob priznanju očetovstva je za starše ugodna, saj jim omogoča skupno odločanje o tej pomembni otrokovi pravici. Kljub temu, da lahko mati otroku, ki je bil rojen izven zakonske zveze, določi ob rojstvu tudi priimek njegovega očeta ali kakšen drug priimek, se matere velikokrat iz različnih razlogov odločijo, da bo imel otrok materin priimek, po priznanju očetovstva pa svojo odločitev spremenijo. Zakon torej daje možnost staršem otrok, rojenih izven zakonske zveze, da ob priznanju očetovstva skupno določijo otroku novo osebno ime, ne da bi zato morali plačati upravno takso in čakati na dokončnost odločbe.

Vprašanje številka 7: kako je z veljavnostjo in vpisom spremembe osebnega imena?

Odgovor številka 7:

Sprememba osebnega imena, ki je posledica spremembe družinsko pravnih razmerij, velja od dneva podaje izjave (priznanja očetovstva, izjave o priimku po razvezi) ali pravnomočnosti odločbe o posvojitvi, sprememba priimka zaradi sklenitve zakonske zveze pa velja od dneva sklenitve zakonske zveze.

Sprememba osebnega imena na podlagi odločbe velja za polnoletno osebo od dneva vročitve odločbe, za mladoletno osebo pa velja od dokončnosti odločbe. Pri spremembi osebnega imena mladoletnim osebam pa pogosto prihaja do sporov med roditeljema, zato je potrebno zagotoviti pred veljavnostjo spremembe vsa pravna sredstva za izpodbijanje izdane odločbe.

Sprememba osebnega imena mora biti vpisana v matični register pri pristojni upravni enoti v petih dneh od veljavnosti spremembe.

V primeru spremembe osebnega imena je potrebno spremeniti ta podatek tudi na vseh osebnih dokumentih, in sicer v 30 dneh.

Damjan Vrečko
Načelnik